

*І.М. Ліннік, студентка, Національний Технічний Університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

*А.Ю. Погребняк, асистент кафедри економіки і підприємництва, факультет менеджменту та маркетингу, Національний Технічний Університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ВАТ «МЕРИДІАН» ІМ. С.П.КОРОЛЬОВА

У статті досліджено проблему ефективності підприємства в ринкових умовах. Стаття являє собою аналіз фінансового стану підприємства та визначення шляхів для підвищення ефективності в поточних економічних умовах України. Проаналізовано поняття «ефективність» та «продуктивність». Для практичної апробації теоретичних позицій використано ВАТ «Меридіан» імені С.П.Корольова. Здійснено аналіз основних показників діяльності підприємства за 2013–2014 р.р. Ґрунтуючись на результатах проведеного дослідження виробничо-господарської діяльності ВАТ «Меридіан» імені С.П.Корольова» запропоновано наступні заходи для підвищення її ефективності та покращення його фінансового стану: пошук можливостей щодо підвищення ефективності процесів, що відбуваються на підприємстві; удосконалення технічної бази; зниження обсягів незавершеного виробництва; удосконалення системи матеріально-технічного забезпечення з метою оптимізації виробничих запасів; прискорення реалізації готової продукції.

Ключові слова: ефективність, фінансовий стан, результат, динаміка.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У нинішній час актуальними є проблеми підвищення ефективності, які відіграють досить важливе значення для нашої держави, де здійснюються значні процеси подолання економічної й управлінської криз, перехід до системи ринкових відносин.

Для роботи підприємств в умовах, де завжди є конкуренція, вони повинні бути в змозі реально оцінювати фінансове становище як свого підприємства, існуючі та потенційні конкуренти. Досить суттєвою характеристикою стійкості фінансового стану є коефіцієнт маневреності, що відображає частину власних коштів компанії, яка знаходиться в мобільній формі, що дозволяє відносно вільно маневрувати коштами. Високий рівень даного коефіцієнта позитивно характеризує фінансовий стан. Іноді в економічній літературі як приклад оптимального значення коефіцієнта рекомендується його значення 0.5. Аналізуючи динаміку автономії та гнучкості в періоди можна розглядати в тенденції фінансової стійкості підприємства [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної

проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Багато вчених займалися вирішеннями проблеми ефективності фінансового стану, такі як: Добровський В.Н., Криницький Р.І., Лахтіонова Л. А., Ялдин І.В., Ачкасов А. Е., Носова С. С., Савицька Г.П., Шеремет А. Д., Сайфулін Р. С. та інших.

Постановка завдання із обґрунтуванням одержаних наукових результатів. Стаття являє собою аналіз фінансового стану підприємства та визначення шляхів для підвищення ефективності в поточних економічних умовах України на прикладі – ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні використовують різні терміни, які дають характерне значення співвідношення результату з цільовими настановами, а саме: ефективність, техніко-економічних, вартість, продуктивність, ефективність.

Під значенням «ефективності» мають значення [2]:

- визначені конкретні результати;
- відповідності результатів або процесів, як це можливо, максимально ідеально або плановому;

– здійснення цільових показників і функції;
 – співвідношення реального ефекту від необхідного (обов'язкового) ефекту.

Що стосується проблем вимірювання ефективності управління будь-якої організації, корисно вивчити компоненти оцінки [1]:

- 1) критерій ефективності управління;
- 2) оцінка ефективності основних принципів;
- 3) індикатор (показників) ефективності;
- 4) розрахунок економічної ефективності господарювання;

- 5) організаційно-екологічних заходів, щоб ввести нову систему оцінки на практиці.

В даний час, більшість досліджень, які повно і послідовно відображають стан підприємства наведені в теорії комплексного аналізу [3].

Основними завданнями є аналіз ефективності [6]:

- оцінка економічної ситуації;
- виявлення факторів та причин досягнутого стану;
- підготовка та обґрунтування управлінських рішень,
- мобілізація резервів ефективності господарської діяльності.

Розрахунки економічної ефективності бажано робити в порівнянні з економічними витратами. Позитивний економічний ефект – це економія, а негативний відповідно – збиток.

Основна мета фінансової діяльності є прибуток одержаний шляхом збільшення виробництва і продажів та надання фінансової стійкості. Для цього завжди повинні підтримуватися платоспроможність і рентабельність, а також баланс активу і пасиву [4].

Аналіз фінансово стану підприємства, заснованого на відносних показниках, оскільки

абсолютні показники балансу в умовах інфляції дуже важко привести до порівняльних видів. Результативність фінансового аналізу в значній мірі залежить від організації і поліпшення її інформаційної бази.

Аналіз фінансового стану компанії зробив приклад «Меридіан» ім. Сергій Корольов. На даний момент ВАТ «Меридіан» ім. С.П.Корольова – сучасне багатопрофільне підприємство, що має матеріально-технічну базу для розробки та виробництва засобів вимірювання, медичної техніки, товарів народного споживання, твердосплавного інструменту.

ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова має замкнений цикл виготовлення складної радіовимірювальної апаратури, дозиметричних та радіометричних приладів, систем управління та побутової техніки, починаючи від придбання матеріалів, комплектуючих виробів, виготовлення заготовок, деталей, вузлів, нанесення гальванічних покриттів, фарбування та покриття порошком, складання виробів. Для виконання цих робіт є в наявності більше, як 2,8 тис. одиниць різноманітного обладнання для механічної обробки металів, пластмас, деревини та інших матеріалів. Близько 25% діючого обладнання складає обладнання відомих у світі фірм: «Agie», «Mauser», «Baltek», «Mizu @ Seike», «Micromate», «Shcering», «Burkle» та інших.

Аналіз основних показників діяльності підприємства станом на кінець 2014 року показує покращення його діяльності: частка власного капіталу збільшилася, сума кредитів в банку зменшилася. Проаналізуємо показники ліквідності, для того, щоб виконати більш точно фінансовий аналіз даного підприємства (табл.1, рис. 1).

Таблиця 1. Динаміка основних показників ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова

Показник	2012	2013	+/-	2014	+/-
Статутний капітал, тис. грн.	504	504	0	504	0
Нерозподілений прибуток, тис. грн.	17170	12737	-4433	12780	43
Довгострокові зобов'язання, тис. грн.	0	93103	93103	27514	-65589
Поточні зобов'язання, тис. грн.	15685	13110	-2575	11453	-1657
Короткострокові кредити, тис. грн.	0	0	0	0	0
Необоротні активи, тис. грн.	527639	539564	11925	40468	-499096
Підсумок балансу, тис. грн.	600721	585345	-15376	583731	-1614

Розроблено на основі облікових даних підприємства

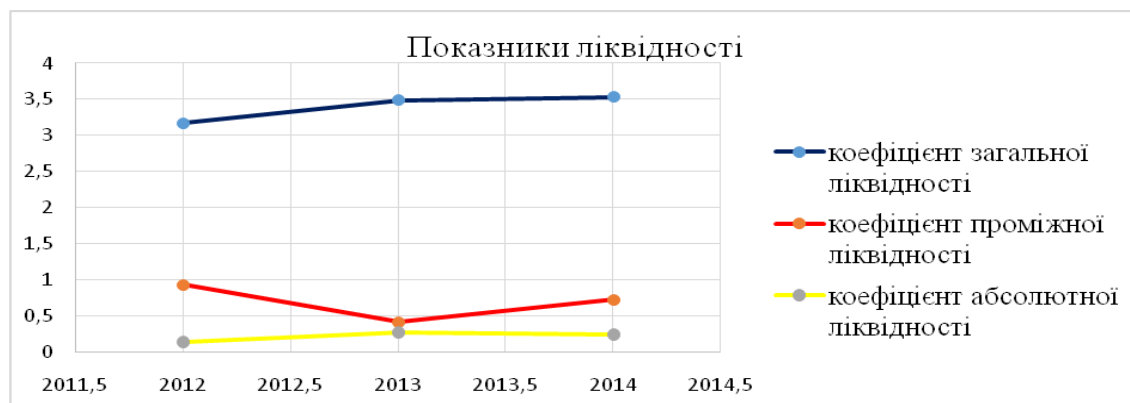

Рис. 1. Показники ліквідності

Розроблено на основі облікових даних підприємства

Ліквідність підприємства – це його здатність швидко продати активи й одержати гроші для оплати своїх зобов'язань. Вона характеризується співвідношенням величини його високоліквідних активів (грошові кошти, ринкові цінні папери, дебіторська заборгованість) і короткострокової заборгованості [2].

Про незадовільний стан ліквідності підприємства свідчатиме той факт, що потреба підприємства в коштах перевищує їх реальні надходження. Фактичне значення коефіцієнта абсолютної ліквідності вважається нормальним у межах 0,2–0,35.

Якщо ж значення коефіцієнта значно перевищує 1, то можна стверджувати про те, що підприємство володіє значним обсягом вільних ресурсів, які сформувалися завдяки власним джерелам.

Розрахунок коефіцієнта загальної ліквідності розраховується за формулою:

$$K_{\text{зл}} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}$$

Коефіцієнт поточної ліквідності – відображає, яку частину поточних зобов'язань підприємство спроможне погасити за рахунок найбільш ліквідних оборотних коштів – грошових коштів та їх еквівалентів, фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості. Цей показник показує платіжні можливості підприємства щодо погашення поточних

зобов'язань за умови своєчасного здійснення розрахунків з дебіторами. Теоретично значення коефіцієнта вважається достатнім, якщо воно перевищує 0,6.

Розрахунок коефіцієнта поточної ліквідності розраховується за формулою:

$$K_{\text{пл}} = \frac{\text{Оборотні активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}}$$

Дає змогу розрахувати частку короткострокових зобов'язань, що підприємство може погасити найближчим коефіцієнт абсолютної ліквідності визначається.

Розрахунок коефіцієнта абсолютної ліквідності розраховується за формулою:

$$K_{\text{а}} = \frac{\text{Грошові активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}$$

Порівнявши отримані показники ми можемо сказати, що коефіцієнт проміжної ліквідності за 2012 є вищим за рекомендований, але спостерігаємо, що при цьому коефіцієнт загальної ліквідності в кінці 2014 зріс. Коефіцієнт абсолютної ліквідності знаходиться в межах норми у всіх вищенаведених роках.

Для отримання більш точних висновків щодо фінансового стану ТОВ «Компанія МЛК» виконаємо аналіз його фінансової стійкості (рис. 2).

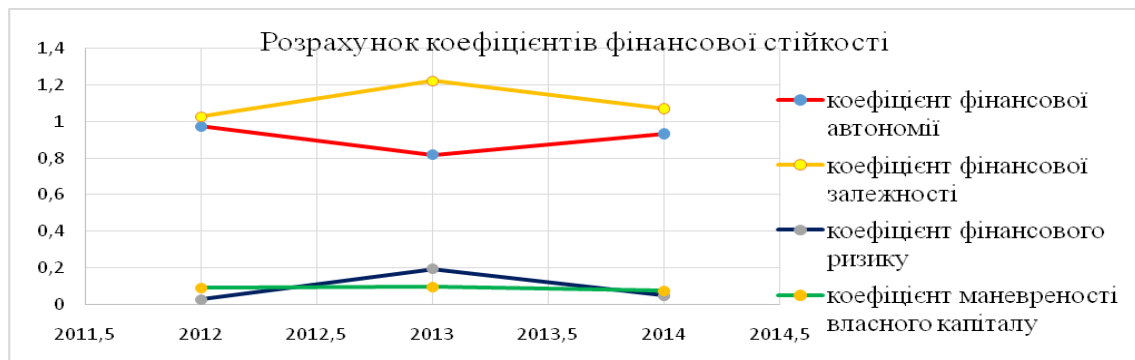

Рис. 2. Коефіцієнти фінансової стійкості
Розроблено на основі облікових даних підприємства

У випадку даного підприємства коефіцієнт фінансової автономії в 2014 у порівнянні з 2013 зріс на 11%, а коефіцієнт фінансової залежності від зовнішніх інвесторів та кредиторів знизився на 15%. Виявлена динаміка даних показників: фінансової автономії і фінансової залежності є позитивною тенденцією.

На кожну гривню коштів підприємства доводилося 0,03; 0,19 і 0,167 гривні залучених

коштів. Це підтверджує високий рівень фінансової стійкості даного підприємства.

Останній показник характеризує низький рівень маневреності власного капіталу.

Перейдемо до розгляду коефіцієнтів покриття, які, як і коефіцієнти капіталізації, грають важливу роль при оцінюванні фінансової стійкості підприємства (рис. 3).

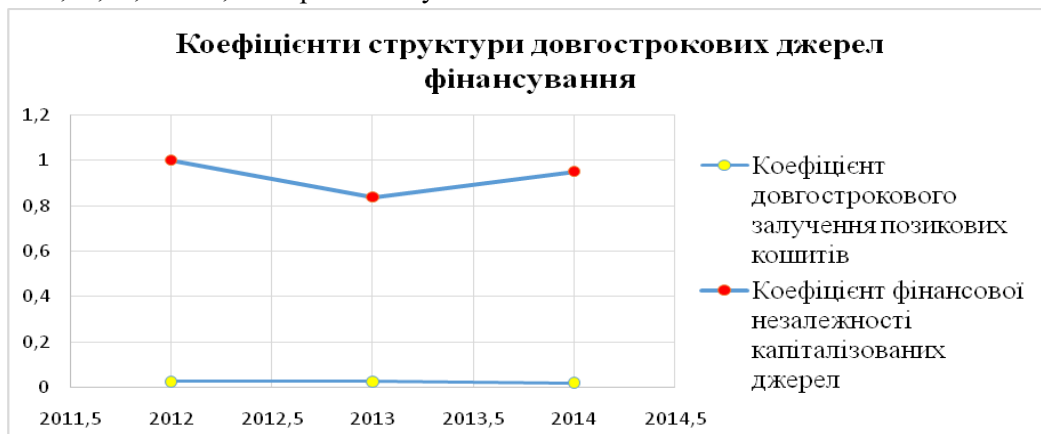

Рис. 3. Коефіцієнти структури довгострокових джерел фінансування
Розроблено на основі облікових даних підприємства

З розрахунків ми бачимо, що дане підприємство все менше стає залежним від зовнішніх інвесторів, тому, що спостерігається зменшення коефіцієнта довгострокового залучення позикових коштів.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Результати проведеного аналізу фінансового стану підприємства ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова свідчить про покращення ефективності його діяльності. Спостерігається збільшення економічних показників в динаміці та зростання суми залучених коштів. Аналіз коефіцієнтів

ліквідності свідчить про неефективне використання грошових коштів підприємства. Також ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова характеризується достатньо високим рівнем фінансової стійкості. Підприємство занадто не залежить від інвесторів та кредиторів, що характеризується значною часткою власних коштів в обігу. Все це позитивно відображається на фінансовому стані підприємства та на ефективності його діяльності.

Ґрунтуючись на результатах проведеного дослідження, для підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова та покращення

його фінансового стану можна запропонувати наступні заходи: здійснювати пошук можливостей підвищення ефективності тих процесів, що відбуваються на підприємстві; удосконалювати технічну базу; знижувати обсяг незавершеного виробництва; удосконалювати систему матеріально-технічного забезпечення з метою оптимізації виробничих запасів; прискорювати реалізацію готової продукції.

Список літератури

1. Баканов М. І., Шеремет А. Д. Теорія економічного аналізу. – М.: Фінанси і статистика, 2007. – 400 с.
2. Бухгалтерська звітність: впорядкування і аналіз / Під ред.Новодворського У. Д. – Мн.: 2006. – 310 с.
3. Герасимчук В. Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання: Навч. посіб. – К: КНЕУ, 2000. – 360 с.
4. Ковальов До. У. Фінансовий аналіз: Управління капіталом. Вибір інвестицій. Аналіз звітності, 2008. – 536 с.
5. Крейна М. М. Аналіз фінансового становища та інвестиційної привабливості акціонерних товариств у промисловості, будівництві та торгівлі, 2009. – 231 с.
6. Методика економічного аналізу діяльності промислового підприємства / Під. Ред. А. І.Бужинського, А. Д. Шеремета – М.: Фінанси і статистика, 2011. – 340 с.

References

1. Bakanov MI, Sheremet AD Theory of Economic Analysis. – M.: Finance and Statistics, 2007. – 400 p.
2. Accounting: ordering and analysis / Under red.Novodvorskoeho William D. – Mn.: 2006. – 310 p.
3. Gerasymchuk VG strategic management. Graphic simulation: Teach. guidances. – Kyiv: Kyiv National Economic University, 2000. – 360 p.
4. To Kovalev. B. Financial Analysis: Money management. The choice of investments. Analysis reports, 2008. – 536 p.
5. Kreynyna M. Analysis of financial condition and investment potential of joint stock companies in industry, construction and trade, 2009. – 231 pp.
7. Methods of economic analysis of industrial enterprise / Sub Ed. A. I. Buzhynskoho, AD Sheremet. – M.: Finance and Statistics, 2011. – 340 p.

I.M.Linnik, student, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

A.J. Pogrebnyak, Assistant Professor, Department of Economics and Business, Department of Management and Marketing, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

Economic justification of financial results and ways of efficiency increasing on an example of S. Korolyov JSC «Meridian»

In the article the problem of efficiency in market condition is analyzed concept of «efficiency» and «productivity». The article is an analysis of the financial state of the enterprise and the identification of ways to improve its efficiency in the current economic conditions of Ukraine. For practical testing of theoretical positions Sergei Korolev JSC «Meridian» is used. The analysis of the key indicators of the company in 2013–2014 is given. Based on the results of the study, production and economic activity of S. Korolev JSC «Meridian» the following measures are proposed to increase its efficiency and improve its financial condition: looking for opportunities to improve the efficiency of the processes taking place in the enterprise; improving technical base; decrease in work in progress; improvement of the system of logistics with a view of inventory optimization; acceleration of the finished product.

Keywords: performance, financial position, results of dynamics.

Стаття надійшла до редакції 14.09.2016 р.